

чити, що невід'ємним елементом є венчурне підприємництво. Воно виконує функцію каталізатора інноваційного розвитку і здатне не тільки вивести економіку навищний рівень, а й забезпечити прорив технологій українських інститутів на світові ринки. Отже, передумовою підвищення ефективності інноваційної діяльності є організація технічної, фінансової та організаційної підтримки інноваційного бізнесу, зокрема створення фондів венчурного фінансування інноваційної діяльності.

Головна роль венчурних фондів полягає в управлінні та контролі за реалізацією інвестиційних проектів, які здійснюються за участю венчурного капіталу.

Список використаних джерел

1. Методичні рекомендації щодо формування регіональних стратегій розвитку. Затверджені наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 29.07.2002 №224. – 25 с.
2. Мінченко М.В. Планування та прогнозування соціально-економічного розвитку регіонів: підручник / М.В. Мінченко, Л.П. Чижов, А.В. Фролков. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. – 442 с.
3. Павлюк К.В. Концептуальні основи фінансової незалежності місцевого самоврядування / К.В. Павлюк // Фінанси України. – 1997. – №4. – С. 59–61.
4. Пакань В.І. Формування основ фінансової автономії місцевого самоврядування / В.І. Пакань // Фінанси України. – 2000. – №8. – С. 67–70.
5. Пепа Т.В. Сучасна парадигма регіонального розвитку продуктивних сил економічного простору України / Т.В. Пепа. – Черкаси: Вертиком, 2012. – 530 с.
6. Про затвердження методичних рекомендацій щодо формування регіональних стратегій розвитку. Наказ Мінекономіки та з питань європейської інтеграції України від 29.07.2002 №224.
7. Про концепцію державної регіональної політики: Указ Президента України від 25.05.2001 №341/2001 // Регіональна політика України: інституційно-правове забезпечення: збірник офіційних документів / За ред. З. Варналя. – К.: ШСД, 2004. – 521 с.
8. Прогнозування соціально-економічного розвитку регіону: питання теорії та методології / НАН України. Ін–т регіон досліджень; наук. ред. д.е.н. проф Бойко Є.У. – Львів: ІРД, 2005. – 157 с.
9. Полевик Г.М. Вдосконалення механізму управління фінансовими ресурсами регіону: дис. кандидата економічних наук: 08.06.01 / Полевик Г.М. – Харсон, 2009. – 196 с.
10. Сазонець І.Л. Управління місцевими фінансами: навч. посіб. / І.Л. Сазонець, Т.В. Гринько, Г.Ю. Діридатко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 264 с.

УДК 339.727:061.1ЕС

Ю.Ю. ДАНИЛОВА,

асpirант кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин,
Інститут міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка

Особливості розвитку світового ринку банківських послуг

У статті досліджено та виявлено основні передумови формування світового ринку банківських послуг; визначено основних суб'єктів даного ринку та проаналізовано різні підходи до його структуризації. Особлива увага приділяється дослідженню особливостей сучасного розвитку світового ринку банківських послуг та його взаємодії з різними категоріями міжнародних економічних відносин, а саме виявлено взаємозалежність ринку банківських послуг та ринку капіталів, ринку страхування та вплив таких явищ, як глобалізація, інтернаціоналізація, на процеси, що відбуваються на ринку банківських послуг.

Ключові слова: світовий ринок банківських послуг, галузева структура ринку, структура ринку за типами споживачів, структура ринку за географічним охопленням, ринок страхування, ринок капіталів, інтернаціоналізація, глобалізація.

Ю.Ю. ДАНИЛОВА,

аспирант кафедри мирового хозяйства и международных экономических отношений,
Институт международных отношений Киевского национального университета им. Тараса Шевченко

Особенности развития мирового рынка банковских услуг

В статье исследованы и выявлены основные предпосылки формирования мирового рынка банковских услуг; определены основные субъекты данного рынка и проанализированы разные подходы к его структуризации. Особое внимание уделяется исследованию особенностей современного развития мирового рынка банковских услуг и его взаимодействию с различными категориями международных экономических отношений, а именно определена взаимозависимость рынка банковских услуг и рынка капиталов, рынка страхования и влияние таких явлений, как глобализация, интернационализация, на процессы, происходящие на рынке банковских услуг.

Ключевые слова: мировой рынок банковских услуг, отраслевая структура рынка, структура рынка по типам потребителей, структура рынка по географическому охвату, рынок страхования, рынок капиталов, интернационализация, глобализация.

Y.Y. DANYLOVA,

Ph.D. student, Institute of International Relations, Taras Shevchenko Kyiv National University

The article provides the consideration of the main prerequisites for the formation of the world market of banking services; identifies the main actors of the market and analyzes different approaches to its structure. Special attention is paid to the research of the contemporary features of the world market of banking services and its interaction with different categories of the international economic relations, namely it is defined the interdependence of the market of banking services and the capital market, insurance market and the impact of such phenomena as globalization and internationalization on the processes occurred in the banking services market.

Keywords: world market of banking services, market sectorial structure, market structure by types of customers, market structure by geographic coverage, the insurance market, the capital market, internationalization, globalization.

МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

Постановка проблеми. Ринок банківських послуг відіграє визначальну роль у вирішенні проблеми фінансового забезпечення економічного зростання, сприяючи формуванню більш досконаліших і адаптованих до економічного розвитку фінансових ресурсів та ефективному їх перерозподілу у відповідності з національними економічними інтересами. Рівень його розвитку визначає характер економічного зростання. Ці результати підтверджують, що для розвитку економіки найбільше значення має не обсяг внутрішніх засобів, а характер їх використання. Іншими словами, фінансові ресурси, які перерозподіляє ринок банківських послуг, впливають на економічний розвиток, формуючи мотиви поведінки суб'єктів економіки і механізми контролю використання коштів, тобто пов'язуючи економічну поведінку з економічною ефективністю. Саме тому актуальності набуває розгляд теоретичних і практичних особливостей розвитку і функціонування ринку банківських послуг як важливої рушійної сили економічного розвитку країн світу, в тому числі світової фінансової системи.

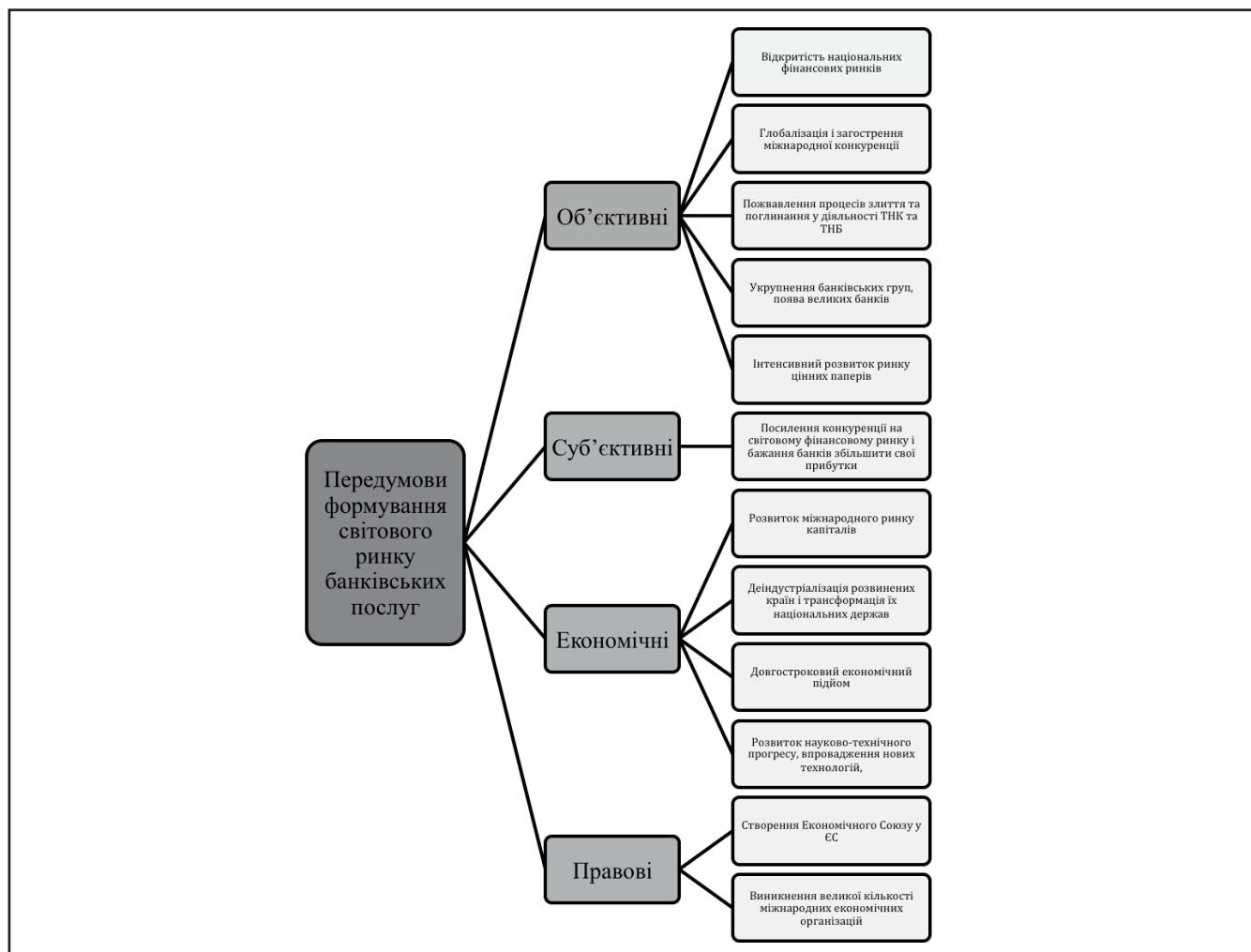
Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Значний внесок у розробку питань функціонування світового ринку банківських послуг та особливостей його розвитку зробили сучасні західні економісти Г. Марковіц, П. Роуз, Ю. Фома, І. Фішер, У. Шарп. Дослідженням передумов формування світового ринку банківських послуг та його струк-

туризації присвятили свої праці і вітчизняні вчені С. Андрос, В. Кочетков, І. Лютий, А. Мороз, В. Переходжев, В. Почекина, Л. Рижанська, А. Румянцев, Н. Рязанова, М. Савлук, В. Сизоненко, Є. Сич, В. Ткачук, В. Ходаківська, С. Циганов.

Метою статті є виявлення основних передумов формування світового ринку банківських послуг та дослідження і аналіз особливостей його розвитку.

Прискорення інтеграційних та глобалізаційних процесів у світі підвищує значення ринку банківських послуг як важливої складової глобальної економіки, що забезпечує функціонування та розширене відтворення національних та світової господарських систем. Об'єктом дослідження є особливості розвитку світового ринку банківських послуг як важливого елементу світової фінансової системи та глобального ринку послуг.

Виклад основного матеріалу. Прискорений розвиток нових технологій у банківській сфері поступово призвів до зростання ролі, кількості та якості банківських послуг, що призвело до формування ринку банківських послуг як підсистеми ринку фінансових послуг. У сучасних наукових узагальненнях, що стосуються визначення та класифікації ринку банківських послуг, його організаційно-регуляторних принципів і модернізаційної стратегії, відсутня концептуально узгоджена позиція щодо трактування поняття «банківські послуги». Найчастіше науковці виділяють два основні під-

Рисунок 1. Передумови формування світового ринку банківських послуг
Складено автором.

МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

ходи до трактування даного поняття: перший підхід визнає синонімічність понять «банківська послуга», «банківська операція» та «банківський продукт»; другий підхід чітко розмежовує ці поняття. Звичайно, що ці визначення змісту поняття «банківська послуга», на нашу думку, мають право на існування. Проте в сучасних умовах, під впливом глобалізації, світовий ринок банківських послуг набуває нових сутнісних рис (інтернет–банкінг, електронна комерція, створення міжнародних платіжних систем тощо). Саме тому, на наш погляд, можна дати таке визначення: банківські послуги – це будь–які банківські операції та дії працівників банку щодо задоволення потреб клієнтів банківських установ, а також операції, що здійснює клієнт банку дистанційно завдяки використання запропонованих банком можливостей інтернет–банкінгу; які зазвичай пов’язані з рухом грошових коштів та можуть надаватися як на платній так і безоплатній основі (консультування, впровадження нових технологій тощо). Ринок банківських послуг сучасні дослідники визначають як особливе соціально–економічне середовище, систему економічних відносин з продукування та обміну специфічного товару – банківських послуг.

Формування світового ринку банківських послуг було спричинено цілою низкою як економічних, так і фінансових, правових та інших факторів. Узагалі створенню та розвитку ринку послуг передував розвиток світового ринку товарів. Поступове збільшення обсягів світової торгівлі, значна конкуренція товаровиробників привели до появи нецінової конкуренції, тобто продаж товарів супроводжується наданням певних послуг, як, наприклад, транспортування, страхування, банківські та фінансові послуги тощо. Згодом ці супутні послуги стали відокремлюватися і формуватися у самостійні ринки, і таким чином сформувався ринок банківських послуг [1].

Головні передумови формування та розвитку світового ринку банківських послуг демонструє рис. 1. На нашу думку, основними такими передумовами є: об’єктивні, суб’єктивні, економічні та правові передумови. До об’єктивних передумов можна віднести відкритість національних фінансових ринків, що дає змогу іноземним інституціям проводити на них певні операції і водночас пропонує аналогічні можливості для локальних інституцій виходити за межі національної економіки, та наявність відповідної інфраструктури для об’єднання сукупності національних фінансових ринків у єдиний глобальний ринок. Більше того, глобалізація і загострення міжнародної конкуренції, інтенсивний розвиток ринку цінних паперів, укрупнення банківських груп, поява великих банків та пожвавлення процесів злиттів та поглинань у діяльності ТНК та ТНБ привели до інтенсифікації розвитку банківських послуг. Суб’єктивною передумовою стало посилення конкуренції на світовому фінансовому ринку та бажання банків збільшити свої прибутки, що спонукає їх поступово виконувати нові нетрадиційні банківські операції: ліцензовані, неліцензовані, чисті, сурогатні, комісійні, гонорарні, спредові, балансові, позабалансові послуги тощо. Економічними передумовами появи та розвитку світового ринку банківських послуг є: розвиток науково–технічного прогресу, впровадження нових технологій, яке створює необхідні умови для подальшого поглиблення спеціалізації економіки; довгостроковий економічний підйом, який приведе до зростання доходів, що

відповідно не могло не викликати додаткової потреби в ряді банківських послуг на глобальному рівні; деіндустріалізація розвинених країн і трансформація їх національних держав [2]; розвиток міжнародного ринку капіталів привів до принципових змін і у банківській сфері: з числа інститутів його інфраструктури, обслуговуючих фінансові операції на ринку, банки почали більш проявляти себе в якості підприємницьких структур з власними відокремленими корпоративно–комерційними інтересами, і таким чином вони поступово стають основними суб’єктами світового ринку, головними агентами економічної діяльності на ньому, продаючи і купуючи фінансові кошти. Значний вплив на розвиток світового ринку банківських послуг мали і правові передумови, а саме: виникнення великої кількості міжнародних економічних організацій, таких як Світовий банк, МВФ, МБРР, ЄБРР тощо, які розробили низку документів, що так чи інакше здійснюють регулювання світового фінансового ринку, в тому числі і ринку банківських послуг; створення Економічного союзу в ЄС, що означало гармонізацію законодавств країн–членів, а отже і гармонізацію банківського права і лібералізацію фінансового ринку цих країн.

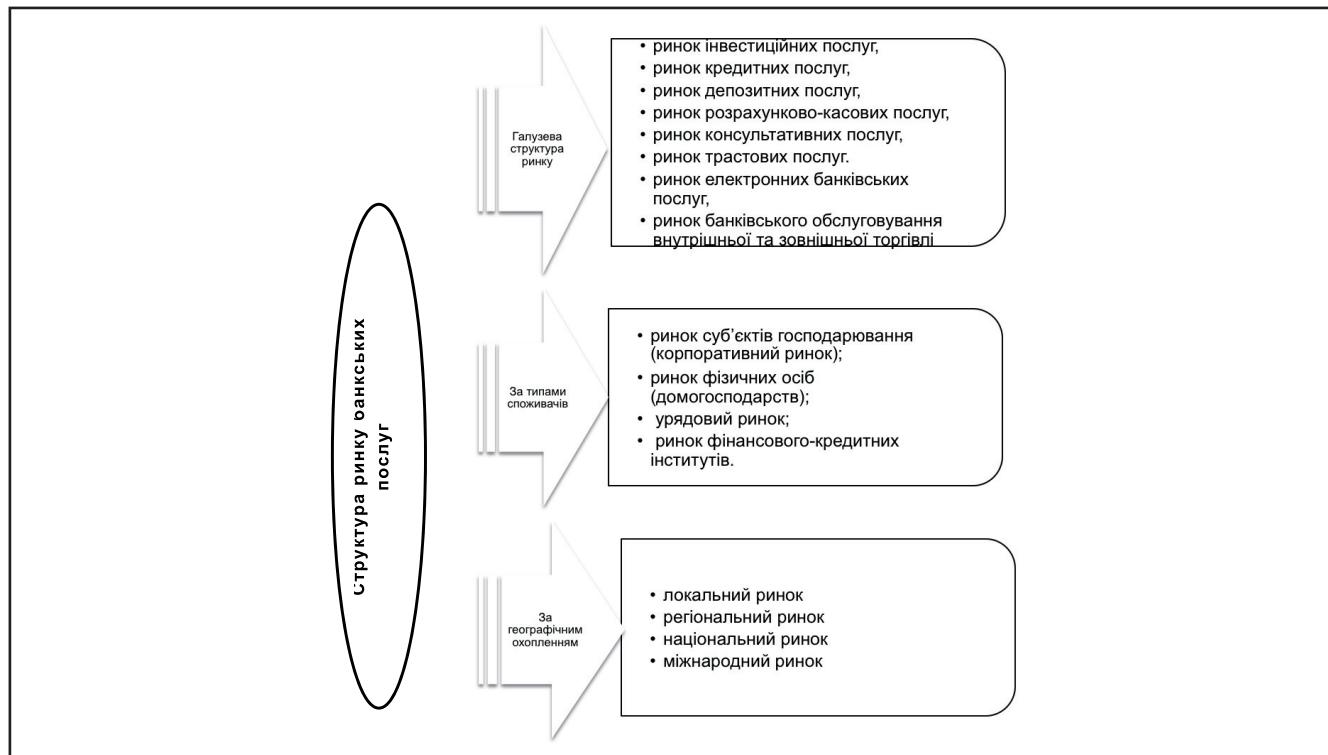
В умовах глобалізації світовий ринок банківських послуг займає важливе місце у міжнародній торгівлі. Так, за підрахунками Міжнародного валютного фонду, банківські послуги становлять 7,5% від загального обсягу світової торгівлі послугами [3]. Таке стрімке зростання ролі світового ринку банківських послуг у міжнародній економіці, на нашу думку, зумовлено такими характеристики та тенденціями розвитку банківського сектору: глобалізація банківської діяльності; глобальні масштаби здійснення операцій і переливу капіталів дозволяють інвесторам здійснювати фінансові та банківські операції практично в будь–якій точці земної кулі; універсалізація банківської діяльності; лібералізація державного регулювання банківської системи; диверсифікація банківських послуг; зростання ролі електронних банківських послуг; автономність руху глобальних фінансових потоків як самостійних, а не підлеглих елементів по відношенню до товарних потоків; безперервність здійснення операцій з фінансовими ресурсами при високій технологічності використання глобальних електронних мереж зв’язку та інформації; велика кількість учасників ринку.

На особливості розвитку світового ринку банківських послуг, звичайно, впливають суб’єкти цього ринку та його структура.¹ Так, даний ринок складається з певних секторів, а основними його суб’єктами є покупці послуг, центральні та комерційні банки, а також небанківські кредитно–фінансові інститути та не фінансові підприємства. Щодо структури ринку банківських послуг, то єдиного підходу до його визначення немає як серед вітчизняних так і зарубіжних дослідників. На рис. 2 представлена структура світового ринку банківських послуг з погляду галузевої структури за типами споживачів та за географічним охопленням.

Найчастіше в економічній літературі структура ринку банківських послуг розглядається з точки зору галузевої структури. Так, А.В. Нікітін розглядає ринок банківських послуг як сукупність пропонованих для продажу банківських послуг. Це обумовлює

¹ С.В. Андрос вважає, що суб’єктами ринку банківських послуг є продавці послуг (банківські установи) та покупці (фізичні, юридичні особи, зокрема, банки на міжбанківському ринку), ціна та канали продажу [9].

МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

Рисунок 2. Структура ринку банківських послуг

Складено автором.

виділення в його структурі певних сегментів, що відповідають окремим групам банківських продуктів, а саме: ринок інвестиційних послуг, ринок кредитних послуг, ринок депозитних послуг, ринок розрахунково-касових послуг, ринок консультативних послуг, ринок трастових послуг [4]. На нашу думку, під впливом сучасних процесів глобалізації та комп'ютеризації до галузевої структури ринку банківських послуг можна віднести ще ринок електронних банківських послуг, а також ринок банківського обслуговування внутрішньої та зовнішньої торгівлі.

Іншим підходом є структуризація ринку за типами споживачів даних послуг, а саме: ринок суб'єктів господарювання (корпоративний ринок); ринок фізичних осіб (домогосподарств); урядовий ринок; ринок фінансового-кредитних інститутів [5]. Більшість вчених досліджують структуру ринку банківських послуг з погляду географічного охоплення. Так, згідно з цим підходом Л.А. Бондаренко виділяє такі ринки: локальні (в межах міста, регіону), регіональні², загальнонаціональні і міжнародні [6].

Якщо галузева структура ринку банківських послуг та його сегментація за типами споживачів протягом останнього десятиріччя залишається більш-менш незмінною, то структуризація за географічним охопленням постійно змінюється. Це обумовлено змінами в економічній політиці багатьох країн у зв'язку з необхідністю стабілізації економічної системи після кризи. В умовах значного спаду виробництва, інфля-

² З погляду регіональної структури, як зазначає О. Барановський, світовий ринок банківських послуг можна розглядати як сукупність національних ринків та ринків банківських послуг окремих інтеграційних уgrupувань. У регіональній структурі найбільш розвиненими є ринки країн – учасниць ЄС, США та Китаю [7]. Ринок банківських послуг ЄС є найбільшим за обсягом ринком у складі світового ринку банківських послуг, а його активи складають більш як \$32 трлн [8]. Серед банківських послуг, які надаються на регіональному ринку, варто виділити: депозитні, кредитні, розрахункові операції, інкасація грошових коштів, векселів, платжних та розрахункових документів, купівля (продаж) іноземної валюти, видача банківських гарантій, залучення до вкладів та розміщення дорогоцінних металів [9].

ційних процесів, погіршення загальноекономічної ситуації уряди країн були змушені реформувати різні сектори економіки, зокрема і банківський сектор. Відбулося збільшення нових банківських послуг, їх урізноманітнення та диверсифікація для задоволення різних потреба найвиагливіших клієнтів, розширення універсального характеру банківських операцій тощо. Проте з погляду регіональної структури, не зважаючи на значну кількість антикризових заходів, значних обсягів фінансування банківського ринку для підтримання його діяльності та ліквідності банківських активів, сучасний розвиток світового ринку банківських послуг характеризується наявністю певних невирішених проблем.

Розглянемо проблеми на ринку банківських послуг країн ЄС як сегмента світового ринку банківських послуг. Банківські сектори та провідні банки ЄС мають суттєві проблеми щодо нарощення капіталу та запозичення коштів, підтримання необхідного рівня їх ліквідності, а тому застосовують політику скорочення кількості філій та відділень, працівників та напрямів бізнесу, присутності на зарубіжних ринках. Ще однією проблемою регіонального розвитку, на думку В. Тіпанова, є небезпека виникнення банківської кризи в єврозоні, причиною якої може стати надмірна заборгованість деяких країн-учасниць (Греція, Ісландія, Іспанія). Це призвело до проблем у залученні капіталу на світових фінансових ринках, а також до збільшення тиску з боку регуляторів, що вимагали зменшення кількості та рівня банківських ризиків. Останнім часом усе більше країн розробляють та застосовують різні технології та інновації у сфері регулювання і нагляду в банківських секторах, що потребує значних інвестиційних ресурсів, яких немає у розпорядженні держав, що зумовлює збільшення заборгованості з усіма її негативними наслідками. Також, на думку вітчизняних науковців, вагомою проблемою функціонування

МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

світового ринку банківських послуг є відсутність системи прогнозування та планування його розвитку [10].

Підсумовуючи, слід зазначити, що передумови формування світового ринку банківських послуг, основні його суб'єкти та структуризація засвідчують економічну природу даного ринку, що знаходить своє вираження у таких особливостях та сучасних тенденціях його розвитку:

1) по-перше, в даний час ринок банківських послуг займає особливе місце у світовій економіці та міжнародних економічних відносинах, виступаючи не тільки ланкою світового фінансового ринку, а й частиною світового ринку послуг. Однією з провідних тенденцій на світовому ринку послуг є конвергенція – процес зближення та збільшення взаємозалежності різних його секторів та сегментів. Ринок банківських послуг, своєю чергою, взаємодіє з багатьма ланками світової економіки. Так, не можна недооцінювати взаємозалежність світового ринку капіталів та ринку банківських послуг. На нашу думку, сучасний процес посилення міжнародного характеру ринку капіталів створює суперечливу ситуацію: з одного боку, посилюється конкурентна боротьба між різними економічними суб'єктами міжнародного ринку капіталів (ТНК, інвестиційними компаніями, банками) у справі залучення і розміщення фінансових коштів, а з іншого – набирає сили процес консолідації економічних інститутів, в тому числі банків, з метою забезпечення їх більш ефективної міжнародної діяльності, нарощування прибутків, створення умов для фінансової стійкості. При цьому проведено в ряді країн, наприклад в Японії, dereguluvannya bankiv'skoyi spravi na danomu etapu suttewo uopovil'nye zrostannya aktivnosti bankiv zikh dzhazav, vnaslidok chogo v'dbuvaetsya zmi-na lideriv – uchasnikiv mizhnarodnogo rynku kapitaliv. U rezul'tatii c'ego v ostan'ni roki banki Japonii vse b'yl'she v'dtisnyatsya na drugi pozitsii mizhnarodnimi bankami krajn EC;

2) по-друге, іншим прикладом є взаємозалежність ринку банківських послуг і ринку страхування. Як зазначає В.В. Клименко, таке співробітництво зазначених ринків пройшло декілька етапів розвитку. Першим етапом такої співпраці була взаємодія по окремих договорах: надання стандартної банківської послуги і страхування застави. Наступним етапом стали агентські відносини та продаж продуктів страхових компаній через банки і навпаки. Сучасний етап взаємодії цих двох ринків послуг є створення так званих фінансових супермаркетів, які передбачають повну кооперацію страхових компаній та банків у межах одного холдингу, а також ринкові відносини між одним банком і декількома страховими компаніями. Таке банківське страхування вигідне як для банків, так і для страхових компаній, а саме: залучення нових клієнтів, диверсифікація ризиків, збільшення асортименту послуг, оптимізація витрат тощо. Про взаємозалежність цих двох ринків свідчить міжнародний досьвід: зарубіжні банки близько третини своїх прибутків отримують від реалізації саме страхових продуктів [11];

3) по-третє, світовий ринок банківських послуг реагує і на процеси та зміни у світовій економіці, такі як глобалізація, інтеграційні процеси та інтернаціоналізація. Інтернаціоналізація економіки на світовому рівні обумовлює зростаючу взаємозалежність економічного благополуччя одних країн від інших. Передумовою для інтернаціоналізації банківської діяльності є інтернаціоналізація фінансових ринків. Для банків процеси інтернаціоналізації проявляються: у налагодженні та

зміцненні міжнародних контактів з іноземними установами; у збільшенні обсягів діяльності банку на міжнародних фінансових ринках; в участі в міжнародних банківських об'єднаннях; у виході банку на закордонні ринки шляхом створення або придбання відповідних банківських підрозділів [12];

4) по-четверте, характерною тенденцією сучасного економічного розвитку є формування світової економічної системи, що ґрунтуються на міжнародному виробництві, міжнародних ринках капіталу і робочої сили, міжнародному науково-інформаційному просторі. Дане явище пов'язане з глобалізацією – якісно новим етапом інтернаціоналізації виробництва та обміну. Глобалізаційні процеси впливають на всі сегменти світового ринку, в тому числі і на ринок банківських послуг. У багатьох країнах вдосконалення діяльності банків як на національному, так і на міжнародному рівні стало одним із пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку. Глобалізація супроводжується дерегуляцією банківської діяльності та лібералізацією фінансових ринків, що призводить до зникнення інституційних розмежувань між різними видами банківської та фінансової діяльності: інвестиційної, страхової, комерційної тощо. Як наслідок цього істотно змінюється характер і форми конкуренції на фінансових ринках: банки починають конкурувати одночасно в багатьох сегментах фінансового ринку, але не тільки один з одним, а й з іншими фінансовими інститутами – страховими та інвестиційними фондами, фінансовими компаніями тощо. А в умовах лібералізації – не тільки з резидентами, а й з нерезидентами;

5) по-п'яте, особливу роль у глобальних змінах у сфері банківських послуг відіграє науково-технічний прогрес, зростання міжнародних науково-технічних зв'язків та інформаційні технології. Ще зовсім недавно інформаційні системи і технології використовувалися переважно для автоматизації збору і обробки банківської інформації, рідше – для планування і контролю в банках і розглядалися як засіб скорочення ручної праці і зниження банківських витрат. На сучасному етапі розвитку банківської сфери інформаційні технології стали однією з рушійних сил радикальних структурних змін в банківському бізнесі. Вони додають простір і час, відкриваючи банкам цілодобовий вихід на будь-які географічно віддалені ринки. Більше того, нові інформаційні технології допомагають банкам змінити взаємовідносини з клієнтами та знайти нові засоби для отримання прибутку.³ Саме тому, на нашу думку, науково-технічний прогрес та комп'ютеризація виробництва та ринку послуг є важливою передумовою для подальшого розвитку ринку банківських послуг.

Висновки

Ринок банківських послуг пройшов довгий шлях розвитку. Більшість дослідників визначають його як особливу соціально-економічне середовище, систему економічних відносин з продукування та обміну специфічного товару – банківських послуг. Основними передумовами для формування світового ринку банківських послуг стали економічні передумови (розвиток ринку капіталів, НТР тощо), правові передумови (виникнення міжнародних організацій тощо), суб'єктивні передумови (посилення конкуренції на світовому фінансовому ринку і

³ Дослідженням впливу науково-технічного прогресу на розвиток ринку банківських послуг займаються багато сучасних вчених. Особливу увагу слід звернути на праці: Л.І. Чернишової, Д.С. Журавського [13]; Р.Г. Сніщенко [14], С.В. Мелесика [15].

МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

бажання банків збільшити свої прибутки) та об'єктивні переваги (інтенсифікація процесів злиттів і поглинань у діяльності ТНК та ТНБ, розвиток ринку цінних паперів тощо). На сучасному етапі розвитку ринку банківських послуг є важливою ланкою міжнародних економічних відносин, що знаходить своє вираження у тісній взаємодії даного ринку з ринком капіталів та ринком страхування, а також у позитивному впливі таких явищ, як інтернаціоналізація та глобалізація на процеси, що відбуваються на світовому ринку банківських послуг.

Список використаних джерел

1. Горбач Л.М., Каун О.Б. Ринок фінансових послуг: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2006. – 436 с.
2. Почекина В.В. Услуги в международной экономике / В.В. Почекина, Ю.П. Якубук; Под. ред. В.Ф. Медведева. – Мн.: НО ООО «БИП-С», 2011. – 178 с.
3. Кочетков В.Н. Анализ банковской деятельности: теоретико-прикладной аспект / Кочетков В.Н. – К.: МАУП, 2012. – 192 с., с. 107.
4. Нікітін А.В. Маркетинг у банку: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2006. – 431 с.
5. Лютий І.О. Банківський маркетинг [Підручник] / І.О. Лютий, О.О. Солодка. – К.: Центр учебової літератури, 2009. – 776 с.
6. Бондаренко Л.А., Жук І.О. Ринок банківських продуктів і послуг: поняття та сегментація. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка», 2013. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2121>.
7. Барановський О. Сьогодення світового ринку банківських послуг / О. Барановський // Вісник НБУ. – 2012. – №5. – С. 18–23: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vnbu/2012_4/2012_04_8.pdf.
8. Statistical Data Warehouse [Електрон. ресурс] // ECB. – Frankfurt am Main. – 2011.
9. Мельник А.О. Вплив інтернаціоналізації банківської системи на соціально-економічний розвиток в Україні // Науковий журнал «Культура народов Причорномор'я», 2007, №103. – С. 237–240. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://82.207.112.221/dudchenko/165/fulltext/knp103/knp103_237-240.pdf
10. Тіпанов В. Посткризові асиметрії розвитку світового ринку банківських послуг / В. Тіпанов, Д. Чернюк: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Mer/2011_14-15/11_Tipanov-Chernyuk.pdf
11. Клименко В.В. Взаємодія страхового і банківського ринку: світовий досвід і Україна // Вісник КНУ Шевченко, економіка, 2009, вип. 113–114, с. 71–75: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://papers.univ.kiev.ua/ekonomika/articles/V_Cooperation_of_insurance_and_bank_market_world_experience_and_Ukraine_14141.pdf
12. Мельник А.О. Вплив інтернаціоналізації банківської системи на соціально-економічний розвиток в Україні // Науковий журнал «Культура народов Причорномор'я», 2007. – №103. – С. 237–240. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://82.207.112.221/dudchenko/165/fulltext/knp103/knp103_237-240.pdf
13. Чернишова Л.І. Використання сучасних технологій в розрахункових операціях банку / Л.І. Чернишова, Д.С. Журавський // Інновац. економіка. – 2012. – Вип. 4.
14. Сніщенко Р.Г. Основні аспекти автоматизації банківської діяльності / Р.Г. Сніщенко, В.В. Гладкий // Вісник КДУ ім. Михайла Остроградського. – 2010. – Вип. 5.
15. Мелесик С.В. Сучасні інформаційні технології у діяльності банків в умовах фінансової глобалізації / С.В. Мелесик // Наук. вісн. – 2006. – Вип. 16.5.

А.Г. ПАСІЧНИК,

Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана

Валютний ринок України: аналіз сучасного стану та шляхи вдосконалення

У статті представлена структура валютного ринку України, проаналізовано сучасний стан та запропоновано шляхи покращення його функціонування.

Ключові слова: валютний ринок, валютна політика, валютні інтервенції, міжнародні резерви, платіжний баланс, облікова ставка.

А.Г. ПАСІЧНИК,
Киевский национальный экономический университет им. Вадима Гетьмана

Валютный рынок Украины: анализ современного состояния и пути совершенствования

В статье представлена структура валютного рынка Украины, проанализировано современное состояние и предложены пути улучшения его функционирования.

Ключевые слова: валютный рынок, валютный курс, валютные интервенции, международные резервы, платежный баланс, учетная ставка.

The article shows the structure of the foreign exchange market of Ukraine, current condition and the ways of its improvement are analyzed.

Keywords: foreign exchange market, exchange rate, currency interventions, international reserves, balance of payments, discount rate.

Постановка проблеми. Міцність фінансово-валютної системи та стабільність валютного ринку країни визначає її економічну незалежність, тому останнім часом в Україні

зростає актуальність вивчення проблем, пов'язаних з валютою і валютним ринком. Okрім того, рівень інтеграції валютно-фінансової системи держави з міжнародною валютно-